

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001281

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-03-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Теміров Богдан Юрійович

2. Bohdan Y. Temirov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 25-11-2022

Спеціальність за освітою: Історія та археологія

Місце роботи здобувача: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.055

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Постать Степана Бандери в соціокультурному просторі України: історичний вимір
2. The figure of Stepan Bandera in the socio-cultural space of Ukraine: historical dimension

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вивченню закономірностей позиціонування Степана Бандери у соціокультурному просторі України, який вбирає різні рівні суспільно значущої діяльності людей – науковий, освітній, громадсько-політичний, культурний, медійний. Дослідження надало можливість простежити еволюцію наукової репрезентації очільника ОУН(б), виявити ступінь відображення діяльності С. Бандери у шкільній підручниковій літературі, проаналізувати суспільно-політичне заломлення його постаті, вивчити символічний простір довкола неї, відстежити нагромадження характеристик діяча у медіапросторі та вияви інформаційного протистояння, визначити динаміку сприйняття його українським суспільством. Аналіз історіографії проблеми показав наявність певних здобутків науковців у вивченні репрезентації імені С. Бандери у соціокультурному просторі. Відзначено, що окремі її аспекти на порядок денний були поставлені дослідниками на зламі 1990-х – 2000-х рр. Каталізатором наукового інтересу до теми стало 100-річчя з дня народження Провідника ОУН(б), під впливом чого з'явилися спеціальні публікації авторства В. В'ятровича, В. Трофимовича, В. Футали та інших істориків. Наступна хвиля актуалізації історіографічного виміру

позиціонування постаті С. Бандери була зумовлена початком російської агресії на терени України у 2014 р. Як наслідок, у другій половині 2010-х рр. постала низка проміжних досліджень щодо рівня опрацювання, етапів і контенту праць, тією чи іншою мірою зосереджених на постаті лідера ОУН(б). Проте протягом усього історіографічного періоду, від 1990-х до початку 2020-х рр., роботи щодо репрезентацій постаті С. Бандери, якщо й аналізувалися, то переважно у загальному контексті здобутків вивчення українського національно-визвольного руху ХХ ст., передусім історії ОУН. Спеціальну увагу підсумкам опрацювання його постави у соціокультурному просторі приділили небагато науковців, що спонукало до проведення спеціального дослідження. Дисертаційна робота спирається на комплекс історичних джерел, які за походженням і способом збереження інформації об'єднано у чотири групи: писемні, речові (пам'ятники та музейні експонати), лінгвістичні (назви вулиць і гасла), електронні (офіційні сайти установ, Інтернет-портали, електронні медіа, довідкові веб-ресурси, соціальні мережі, блоги). Найширшою є перша група, що у дисертації представлена історіографічними джерелами, законодавчими актами, працями С. Бандери, мемуарною літературою, навчально-методичними роботами з викладання історії в школі, періодичними виданнями, матеріалами соціологічних досліджень. Методологічні засади дослідження включають принципи наукового пізнання (наукової об'єктивності, історизму, багатофакторності, наступності) та комплекс методів – загальнонаукових (емпіричний, аналітико-синтетичний, індуктивно-дедуктивний, проблемно-хронологічний, статистичний, логічний, діалектичний, узагальнення), які дали змогу вибудувати загальну конфігурацію дослідження, а також спеціальних історичних (історико-порівняльний, історико-типологічний, історико-генетичний, історико-біографічний), що застосовано при дослідженні змін у часі у визначених об'єктах. Оскільки історична наука наразі виступає одним із дієвців інформаційного протистояння та є важливим елементом соціокультурного простору, у дисертації приділено увагу визначенню місця постаті С. Бандери у процесі опрацювання української історії. У формуванні наукових уявлень про нього виокремлено два етапи: радянський (50–80-ті роки ХХ ст.) та доби Незалежності України (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.). Показано, що на першому склалися два діаметрально протилежні концепти української історії, а в її контексті – історії визвольного руху, в рамках якої позиціонувалася постать С. Бандери. У радянській концепції український націоналізм потрактовувався як «найбільший ворог українського народу». Їй притаманні ідеологічна зашореність, перекручування та замовчування фактів, фальсифікація подій, відверто бруталне ставлення до провідних діячів ОУН. Щодо постаті С. Бандери, то на сторінках наукових праць вживалося загальне поняття «бандерівці», його ж особистість майже повністю «випала» з поля зору професійних істориків. Паралельно інтелектуали з української діаспори, незважаючи на ідеалізацію чи категоричне неприйняття діяча через певну політичну заангажованість, своїми публікаціями розкрили найважливіші віхи активного буття Провідника ОУН(б), заповнивши вакуум, що утворився довкола його імені в радянській Україні. Проте їхній доробок не міг повністю задовольнити науковців, оскільки написані «по гарячих емоціях», ці праці позначені пропагандистською декларативністю та страждають на обмеженість в історичних джерелах через відсутність доступу до архівосховищ України. Як наслідок, до початку 1990-х рр. вивчення постаті С. Бандери залишалося далеким від повноти та наукової об'єктивності. Наголошено, що здобуття Україною державної Незалежності кардинально розвернуло наукові інтереси істориків, уможлививши зосередження на українській проблематиці...

2. The dissertation is devoted to the study of the patterns of positioning of Stepan Bandera in the socio-cultural space of Ukraine, which includes different levels of socially significant activity of people – scientific, educational, socio-political, cultural, media. The research provided an opportunity to trace the evolution of the scientific representation of the leader of the OUN(b), to reveal the extent to which S. Bandera's activities are reflected in school textbook literature, to analyze the socio-political refraction of his figure, to study the symbolic space around him, to track the accumulation of characteristics of the figure in the media space and manifestations of information confrontation, to determine the dynamics of its perception by Ukrainian society. The analysis of the historiography of the problem showed the presence of certain achievements of scientists in the study of the representation of the name of S. Bandera in the socio-cultural space. It was noted that some of its aspects were put on the agenda by researchers at the turn of the 1990s - 2000s. The catalyst for scientific interest in the topic

was the 100th anniversary of the birth of the Leader of the OUN(b), under the influence of which special publications of authorship appeared V. Vyatrovych, V. Trofymovich, V. Futala and other historians. The next wave of actualization of the historiographic dimension of the positioning of the figure of S. Bandera was caused by the beginning of Russian aggression on the territory of Ukraine in 2014. As a result, in the second half of the 2010s, a number of intermediate studies appeared on the level of development, stages and content of the works, to one degree or another focused on the figure of the leader of the OUN(b). However, throughout the entire historiographical period, from the 1990s to the beginning of the 2020s, works on representations of the figure of S. Bandera, if analyzed, were mostly in the general context of the achievements of the study of the Ukrainian national liberation movement of the 20th century, primarily the history of the OUN. Few scientists paid special attention to the results of studying his attitude in the socio-cultural space, which prompted a special study. The dissertation is based on a complex of historical sources, which, according to the origin and method of information preservation, are grouped into four groups: written, tangible (monuments and museum exhibits), linguistic (street names and slogans), electronic (official websites of institutions, Internet portals, electronic media, reference web resources, social networks, blogs). The widest is the first group, which is represented in the dissertation by historiographical sources, legislative acts, works of S. Bandera, memoir literature, educational and methodical works on teaching history at school, periodicals, materials of sociological research. The methodological foundations of the study include the principles of scientific knowledge (scientific objectivity, historicism, multifactoriality, continuity) and a set of general scientific methods (empirical, analytical-synthetic, inductive-deductive, problem-chronological, statistical, logical, dialectical, generalization), which gave it will be possible to build a general configuration of research, as well as special historical ones (historical-comparative, historical-typological, historical-genetic, historical-biographical), which is used in the study of changes over time in certain objects. Since historical science is currently one of the agents of the information confrontation and is an important element of the socio-cultural space, the dissertation pays attention to determining the place of the figure of S. Bandera in the process of studying Ukrainian history. In the formation of scientific ideas about it, two stages are distinguished: the Soviet period (50-80s of the 20th century) and the era of Ukrainian Independence (90s of the 20th - beginning of the 21st century). It is shown that two diametrically opposed concepts of Ukrainian history were formed on the first one, and in its context - the history of the liberation movement, within which the figure of S. Bandera was positioned. In the Soviet concept, Ukrainian nationalism was interpreted as "the greatest enemy of the Ukrainian people." It is characterized by ideological obscurantism, distortion and suppression of facts, falsification of events, frankly brutal attitude towards leading figures of the OUN. As for the figure of S. Bandera, the general concept of "Bander people" was used on the pages of scientific works, while his personality almost completely "fell out" from the field of view of professional historians. At the same time, intellectuals from the Ukrainian diaspora, despite the idealization or categorical rejection of the figure due to a certain political engagement, with their publications revealed the most important milestones of the active life of the Leader of the OUN(b)...

Державний реєстраційний номер ДіР: 0118U002396 0118U006124

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Теміров Б. Постаць Степана Бандери у пам'яттєвому дискурсі. Історичні і політологічні дослідження. 2018. № 1 (62). С. 193–203.

- Теміров Б. Місця пам'яті щодо постаті Степана Бандери. Емінак. Науковий щоквартальник. 2018. №1. С. 135-140.
- Теміров Б. Ключові стереотипи сприйняття постаті Степана Бандери. Проблеми гуманітарних наук. Серія «Історія». Вип. 2/44 (2019). Дрогобич, 2019. С. 305-317.
- Теміров Б. Постать Степана Бандери на сторінках шкільних підручників з історії. Історичні і політологічні дослідження. 2020. № 1 (66). С. 86-96.
- Теміров Б. Постать Степана Бандери у науковому та медійному просторах. Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. Черкаси, 2020. № 2. С. 26-34.
- Теміров Б. Особистість Степана Бандери в інформаційному протистоянні. Європейський філософський та історичний дискурс. Прага, 2021. С.93-98.
- Теміров Б. Ю. Степан Бандера в радянській версії історії. Південний архів (історичні науки). 2022. № 38. С. 90-94.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U002396 0118U006124

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бут Олександр Микитович

2. Alexander M. But

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ільницький Василь Іванович

2. Vasyl I. Ilnytskyi

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4969-052X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Удод Олександр Андрійович

2. Oleksandr A. Udod

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7988-0391

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щур Юрій Ігорович

2. Yuriy I. Shchur

Кваліфікація: к. і. н., викладач, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7480-4245

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турченко Федір Григорович

2. Fyodor H. Turchenko

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Каганов Юрій Олегович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Каганов Юрій Олегович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Дребезов Денис Олегович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна